

Հայկական գիտահետազոտական հանգույց Armenian Research & Academic Repository

Սույն աշխատանքն արտոնագրված է «Ստեղծագործական համայնքներ
ոչ առևտրային իրավասություն 3.0» արտոնագրով

**This work is licensed under a Creative Commons Attribution-NonComercial
3.0 Unported (CC BY-NC 3.0) license.**

Դու կարող ես.

պատճենել և տարածել նյութը ցանկացած ձևաչափով կամ կրիչով
ձևափոխել կամ օգտագործել առկա նյութը ստեղծելու համար նորը

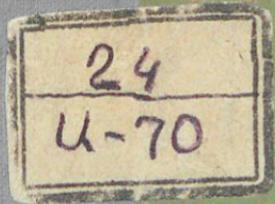
You are free to:

Share — copy and redistribute the material in any medium or format

Adapt — remix, transform, and build upon the material

2020

1865

2010

5678
ՏԱՐԱԾՈՅԻ ԿԱՐՈՒՅՈՒՆ

ԱՐԱՄԱՆԱԿԱՐՈՒՅՈՒՆ

Խաչարեալ ՚ և հեղինակ ՚ պատու
պատառքսից .

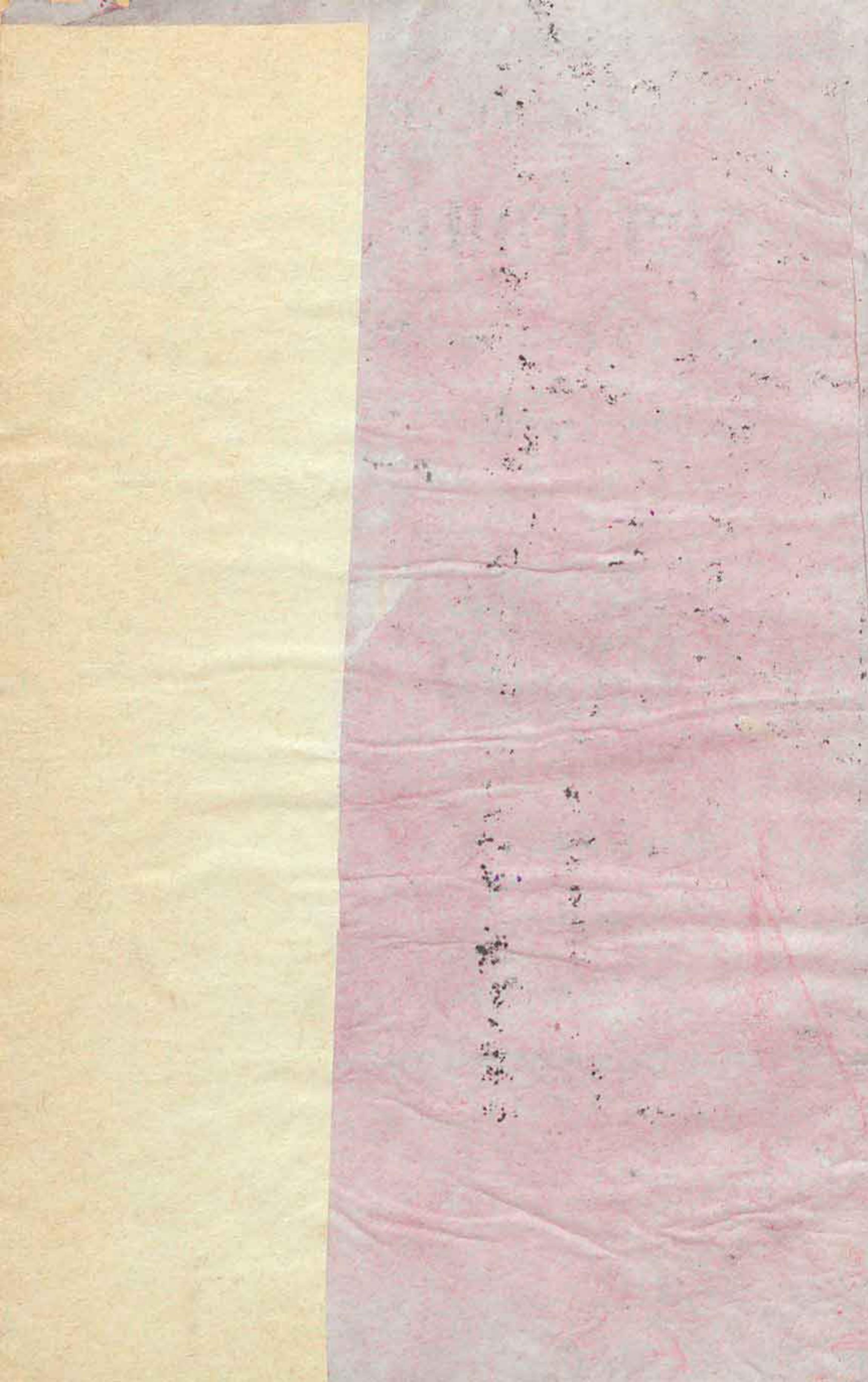
1865 Շ Փ Վ Ե Վ Ա Հ Ա Բ Ա

Տ Ե Վ Ա Ռ Ա Ջ Ա Լ Ա Ռ Ա Ջ Ա Լ

Ա Ռ Ա Ջ Ա Լ Ա Ռ Ա Ջ Ա Լ Ա Ռ Ա Ջ Ա Լ

Ա Ռ Ա Ջ Ա Լ Ա Ռ Ա Ջ Ա Լ Ա Ռ Ա Ջ Ա Լ Ա Ռ Ա Ջ Ա Լ

24
Գ-70

Գ Տ Ա

ՎԱՀԱՆԻ ԱՐԵՎԱԿ

10443

24
Q-70

(15)

ԱՐԵՎԱԿ

Բառեր ամեն ու ի հեղեղութեան ու պատմութեան գեղ

ուսպարժից :

1863—Ա. Յ Ա Դ Ա Ր Ե

26004.42.

01

5392-56

ՍԵՐԱՄՈՍ ԴԱՎԻՃԻ :

Ըստացին

Ղ րա նեալ է այր՝ որ ոչ գը նաց ՚ի
խոր հուրդս ամ բա ըլլ տաց . ՚ի
ձա նա պար հի մե զա ւո րաց նա ոչ ե-
կաց . և յա թոռո ժան տից ոչ նըս տաւ :
Ը յօ ըէ նըս տեառն են կամք նո-
րա . ծւ յօ ըէնս նո րա խոր հես ցի նա
՚ի տը ւէ եւ ՚ի զի շե ըի . եւ ե զի ցի
նա որ պէս ծառ , որ տըն կեալ է ՚ի գը
նացս ջուրց :

Ու ըզ պը տուղ իւր ՚ի ժա մու տա-
ցէ , եւ տե ըէւ նո րա մի՛ թա փես ցի .
եւ զա մե նայն՝ զոր ինչ ա րաս ցէ , յա-
չո զես ցի նը մա .

Ո՞չ այս պէս են ամ բարիշոք . եւ ոչ
այն պէս . այլ որ պէս ըշ փո շի՝ զոր հո-
ոէ հողմ ՚ի վե ըայ ե ըե սաց երկ բի :

Ա առն այ ոտ բիկ՝ ոչ յա բի ցեն ամ-
բարիշոք ՚ի դա տառ տառ . եւ ոչ մե-
ղա որք ՚ի խոր հուրդո որ դա բոց :

Վան զի ճանա նա չէ տէր ըզ ճանա-
պարհո ար դա բոց . ճանա պարհոք ամ-
բարիշո տաց կո բի ցեն :

ՍԵՐԱՎԱՆ ԳՅՈՒՅՔԻ

Բ

Ըն դէր իւր ոռ վե ցան հե թա նոք,
եւ ժողո վուրդո խոր հե ցան ՚ի որ նո տիւ :

Յան զի ման եղեն թա գա որք ելկ-
րի . եւ եշ խանք ժո զո վե ցան ՚ի մի ա-
մին՝ վան տետառն եւ վան օծե ըոյ նո բա :

Իւր զես ցուք ըզ կա պա նըս նո ցա . եւ
ըն կես ցուք ՚ի մէնջ ըզ ըւծ նո ցա :

Ըը նա կեալն յեր կինս ծի ծա զես ցի
ըզ նո քօք . եւ տէր ար հա մաք հես ցէ
ըզ նո սա :

Յայն ժամ՝ խօսես ցի ընդ նո սա բար կու-
թեամբ իւ ըով . եւ սըռտ մը տու թեամբ
իւ ըով իշ ռովեցուս ցէ ըզ նո սա :

Ես կա ցի թա գա որ ՚ի նը մա նէ ՚ի
վերայ լե ըին սի օ նի սըռ բոյ նո ըա
՚ի սըատ մել ըզ հը ըս մա նըս տեառն :

Տէր ա սաց ցիս՝ որ դի իմ ես դու .
եւ ես այս օր ծը նայ ըզ քեզ :

Խընդ ըեա յի նէն՝ եւ սաց քեզ ըզ
հե թա նո սըս ՚ի ժա ռան գու թիւն . եւ
յիշ խա նու թիւն . քեզ ընդ ա մե նայն
ժա զըս երկ ըի :

Հովուես ցես ըզ նո սա գա սա զա-
նաւ եր կա թեաւ . եւ որ պէս զա նօթ
բըր տի փըշ ըես ցես ըզ նո սա :

Վրդ թա գա որք զայս ՚ի միտ ա-
ռէք եւ խը ըա տե ցա ըուք ա մե նե-
քեան ոյք դա տէք զեը կիր :

Ոչ ռա յե ցէք տեառն եր կիւ զիւ .
եւ ցըն ժա ցէք ա ռա ջի նո ըա դո դու-
թեամբ :

Ին կա ըա ըուք ըզ խը ըատ նո ըա զի
մի բար կա ցի տէր . եւ կո ըըն չ ցիք

՚ի ճանապարհացն արդար ըստ թեան :
 Եւ ժամանակի յորժակ բորբոքես ցի բարկութիւն նորա :
 Եւ րանի ամենեցուն զգ յու սացեալ են ՚ի տէր :

ԱՎԱՐԱ ԴԱՎԻՃԻ :

Գ

Տէր՝ զի բաղում եղեն նեղիչք
 իմ : Եւ բաղումք յարեան ՚ի վերայ իմ :
 Իս զումք առէ ին զանձնէ իմ մէ
 թէ չիք փրր կութիւն սորա առ աստ
 ուած իւր :

Այս դուտէրօդնական իմ ես՝ վառք
 իմ եւ բարձրացու ցիչ գլուխոյ իմոյ :
 Չայ նիւ իմով ես առ տէր կար գացի . Եւ լուաւ ինձ ՚ի լեռնէ սըր բոյ
 իւր մէ :

Ես նըն ջեցի եւ ՚ի քուն եղէ, զար
 թեայ՝ եւ տէր ըն գունող իմ է .
 Ոչ եր կեայց ես ՚ի բիւրա սոր զօ-

ըաց նո ցա . ոյք շուր ջա նա կի պատեալ
պա շա ըեալ սլա հէ ին զիս :

Այսի տէր եւ փըր կեա զիս աստ ուած
իմ : զի դու հա ըեր զա մե նե սեան ոյք
է ին ընդ իս թըշ նա մու թեամբ ՚ի տա
րա պար տուց . եւ զա տա մու նրս մե ղա
ւո ըաց փըշ ըես ցես :

Տեառնդ է ժըր կու թիւն ՚ի վե ըայ
ժո զո վըր դեան քոյ՝ օրհ նու թիւն քո :

ԱՅՆ ՄՐԱՌ Դ ՎԵ ԽԵ :

Պ

՚ի կար դալ ի մում լւար ինձ աստ
ուած ըստ ար դա րու թեան . ՚ի նե զու
թե նէ ինձ ան դորր ա րա ըեր . ո զոր
մեա ինձ եւ լուր ա զօ թից ի մոց :

Ո՞ր դիք մարդ կան՝ մին չեւ յելք էք
իսը տա սիրոք . ըն դէր սի ըէք ըզ նան
րու թիւն , եւ խընդ ըէք ըզ սը տու թիւն :

Նա նե ըուք՝ զի ըսքան չե լիս ա ըար
տէր սըր ըոյ իւ րում . եւ տէր լւ ւի ցէ
ինձ ՚ի կար դալ ի մում առ նա :

Բար կա նայք եւ մի՛ մե զան չեք . զոր
ինչ ա սեք ՚ի սիլ տըս ձեր յան կո ղինս
ձեր զըշ ջա ցա լուք :

Ո՞ւ տու ցեք պա տա բագս ար դա-
րու թեան , եւ յու սա ցա լուք ՚ի տեր :

Բա զումք ա սէ ին թէ ո ցուց ցէ մեզ
ըզ բա բու թիւն տեառն . նը շա նե ցաւ-
առ մեզ . լոյս ե լե սացքոց . եւ ե տուր
ու բա խու թիւն սըր տից մե ըոց :

՚ի պըտ դոյ ցո րե նոյ գին ւոյ եւ ձի-
թոյ իւ ըեանց լը ցու ցեր ըզ նո սա :

Կոա զա զու թեամբ յայս եւ ՚ի սոյն
նվան ջես ցուք եւ զար թի ցուք . զի դու-
տէր մի այն առ անձին՝ յուսով քով բը-
նս կե ցու ցեր ըզ մեզ :

ՍԵՐԱՄՈՒԴ ԳՏՎԻ ԽՈՒ :

Ե

Բա նից ի մոց ուն կըն դիր տէր . եւ ՚ի
միտ առ զա զա զակ իմ :

՚լայ եա ՚ի ձայն ա զօ թից ի մոց , թա-

գաւ ևոր իմ եւ աստ ուած իմ :

Ե՞ս ըզ քեզ աղա չեմ տէր՝ ընդ ա-
ռա շօսս լը շի ցես ձայ նի ի մում . ընդ
առա շօսս պատ ըաստ ե ղեց յան դի-
ման լի նել առ քեզ :

Ո՞չ թէ դու աստ ուած կա միս զանօ-
րէ նու թիւն . եւ ոչ բը նա կին առ քեզ
չարք . եւ ա նօ բէնք մի՛ բը նա կես ցին
առա ջի ա չաց քոց :

Ա տե ցեր զայ նո սիկ ոյք գոր ծեն
զա նօ բէ նու թիւն . կո ըու սա նես զա-
մե նե սեան ոյք խօ սին ըզ սուտ :

Օ այր ա ըիւ նա հեղ եւ ըզ նեն գա-
սոր՝ սլիղծ առ նես դու տէր . այլ ես ըստ
բա զում ո զոր մու թեան քում , մը տից
՚ի տուն քո՝ եւ եր կիր պա գից ՚ի տա-
ճար սուրբ քո՝ եր կիւ ղիւ քով :

Տէր ա ռաջ նոր դեա ինձ յար դարու-
թեան քում . վասն թըշ նա մեաց ի մոց՝
ու ղիղ ա բա ա ռա ջի իմ ըզ ճա նա-
պարհս քո :

Օ ի ոչ զոյ ՚ի բե ըանս նո ցա ճըշ
մար տու թիւն . եւ սիրուք նո ցա նան-

բեալք են :

Ու պէս գե ըեզ ման բաց են կո կորդք
նո ցա, եւ լեզ ուօք իւ ըեանց նեն գա-
ւորք ե ղեն :

Դա տեա ըզ նո սա աստ ուած՝ զի անկ-
ցին ՚ի խոր հըր դոց ոըր տից իւ ըեանց ·
ըստ բա զում ամ բա ըլլ տու թեան
նո ցա՝ մեր ժեա ըզ նո սա զի դառ նա-
ցու ցին ըզ քեզ :

Ու ըախ լի ցին ա մե նե քեան՝ ոյք
յու սա ցեալ են ՚ի քեզ · յա ի տեան
ցըն ծառ ցեն · եւ ըլ նա կես ցիս դու ՚ի
նո սա :

Պար ծես ցին ՚ի քեզ ու ըե լիք ան-
ուան քո, զի օրհ նես ցես դու զար դարն.
ակը. որ պէս զի նու հա ճու թեամբ քով
պը սա կե ցեր ըզ նո սա :

ՍԵՐ ԱՐԱՄ ԳԵՎԼԻ Թ. Ի.

Օ

Տէր մի՛ ոըրտ մը տու թեամբ քով
յան դի մա ներ զիս · եւ մի՛ բար կու-
թեամբ քով խը ըա տեր զիս :

Ո շոր մե՛ա ինձ տէր զի՞ հի ւանդ եմ
ես. բը ժըլ կեա զանձն իմ; զի խը ռո վե-
ցան ոս կերք իմ:

Լնձն իմ յոյժ խը ռո վե ցաւ եւ գու-
տէր՝ մին չեւ յերբ:

Դանարձ տէր եւ փըր կե՛ա զանձն իմ.
Կե ցո՛ զիս տէր ըստ ո ղոր մու թեան
քում:

Օկ ո՛չ ոք է որ ՚ի մա հու մէ շէ ըզ
քեզ. կամ ՚ի դը ժոխս խոս տո վւն առ-
նի ցի առ քեզ:

Ա աս աս կե ցայ ես ՚ի հե ծու թեան
ի մում. ըւա ցի զա մե նայն զի շեր
ըզ մա հիճս իմ. եւ ար տաս ուօք ի մովք
զան կո ղինս իմ թագի:

Խը ռո վե ցաւ ՚ի սըրտ մը տո թե-
նէ՝ ա կըն իմ. եւ մաշեցայ ես ՚ի վե բայ
ա մե նայն թըլ նա մեաց ի մոց:

Ի բաց կա ցէք յի նէն ա մե նե քեան
ոյք գոր ծէք զա նօ լի նու թիւն:

Լը ւաւ տէր ճայ նի լա ըյ ի մոյ ը-
ւաւ տէր ա ղօ թից իմոց, եւ տէր ըզ
խըն դըր ուա ծըս իմ ըն կա լաւ:

Վամա չես ցեն եւ խը ոռ վես ցին յոյժ
ա մե նայն թլշ նա միք իմ . դարձ ցին
յե տըս եւ ա մա չես ցեն յոյժ վաղ
վա ղա կի եւ խը ոռ վես ցին ,

ԱՅԱՄՈԱՐԴ ԴԱՅԻ ՖԻՒ :

Լ:

Տէր աստ ուած իմ ՚ի քեղ յու սա
ցայ փլը կեա զիս . եւ յա մե նայն հա-
լած չաց ի մոց ապ րե ցո՛ զիս :

Պու ցէ եր բէք յա փլը տա կի ցէ
որ սէս ա ոիւծ զան ձըն իմ . ոչ ոք ի-
ցէ որ փլը կի ցէ եւ ոչ այն՝ որ ապ-
րե ցու ցա նի ցէ :

Տէր աստ ուած իմ ՚թէ ա ըս ըի զայս,
եւ թէ ի ցեն ա նօ ըէ նու թիւնիք ՚ի ձե-
ռըս իմ :

Կիէ հա տու ցի երբէք այ նո ցիկ ոյք
հա տու ցին ինձ չար , ան կեայց եւ ես
՚ի թլշ նա մեաց ի մոց ըն դու նայն ,
հա լա ծես ցէ ա պա թլշ նա մին զան-

Ճըն իմ։ Հաս ցէ եւ կո խես ցէ յեր կեր
ըլ կետ նըս իմ։ Եւ ըղ վաս ուս իմ ՚ի
հող բը նա կե ցուս ցէ։

Վը տէր բար կու թեամբ քով, եւ
բար ձըր լէր ՚ի ըս պատ ոիւ թըշ նա մեաց
ի մոց։

Օ ար թիւր տէր աստ ուած իմ ՚ի հը-
րա մա նըս քո՛ զոր պատ ուի ըե ցեր։ Եւ
ժո զովք ժո զո վեր դոյ շուրջ ե զի ցին
ըզ քեւ։

Ա ամն այ սո ըիկ ՚ի բար ձու նըս դարձ
տէր։ Եւ տէր դա տէ ըղ ժո զո վուր
գըս իւր։

Դաստ ա ըա ինձ տէր՝ ըստ ար դա ըու-
թեան ի մում եւ ըստ ամ բը ծու թեան
ի մում որ յիս։

Լիա տա ըես ցին չա ըիք ՚ի վե ըայ մե-
ղա ւո ըաց, եւ յա զո զես ցես դու-
ար դա ըոյ։

Որ քըն նէ ըղ սիր տըս եւ զե ըի կա-
մու նըս աստ ուած ար դար։ յի ըա սիէ
օդ նու թիւն ինձ յաս տու ծոյ։ որ ապ-
քէ ցու ցա նէ զայ նո սիկ, ոյք ու զիդ

Են սրբ ախեք :

Ի՞ստ ուած դա տաւոր ար դար հըզօր
եւ եր կայնա միտ .որ ոչ ածէ ըզբար -
կու թիւն իւր զօր հա նա պաղ :

Ի պա թէ ոչ դառ նայք առ նա ,ըզ
սուր իւր սրբ եալ է՝ եւ զա ղեղն իւր
լա ըեալ . եւ ՚ի նը մա պատ ըաս տեալ է
զա նօթս մա հու . եւ ըզ նետս իւր այ-
րէ ցե լովք է գոր ծեալ :

Ի հա ւա սիկ երկ նեաց զա նօրէ նու-
թիւն . յը զա ցաւ ըզ ցաւս եւ ծը նաւ
զա նի ըա ւու թիւն :

Կառքն զոր փո ըեաց եւ պէ ղեաց ՚ի նոյն
անկ ցի ՚ի խոր խո ըատ զոր եւ գոր ծեաց :

Կարձ ցին ցաւք ՚ի գը լուխ նո ըա եւ
՚ի վէ ըայ գա գա թան նո ըա անօրէ նու-
թիւնք իւր իջ ցեն :

Խոս տո վան ե ղէց տեառն ըստ ար դա-
րու թեան նո ըա . եւ աաղ մոտ ա սա ցից
ան ուան տեառն ըարձ ըէ լոյ :

ԱՐԴԻՄՈՍ ԴԱԿԹՈՒ

Պ.

Տէր տէր մեր՝ զի ըստան չելի է ա-
նուն քո՞ի վե ըայ ա մե նայն երկ ըի :

Համ ըար ճաւ մեծ վայ եւ չու թիւն
քո՞ի վե ըոյ քան զեր կինս . ՞ի բե ըա նոց
ման կանց ար զայ ոց ըս տըն դեայց հաս-
տա տե ցեր զօրհ նու թիւն .

Ա ասն թըշ նա մեաց քոց տէր՝ զի եղծ-
ցի թըշ նա մին եւ հա կա ռա կորդն .

Տե սից զեր կինս՝ եւ ըզ գործս մա-
տանց քոց լը լու սին եւ զաս տեղս՝ զորտ
դու հաս տա տե ցեր .

Ո՞վ է մարդ՝ զի յի շես դու ըզ նա .
կամ որ դի մար դոյ թէ այց ինչ ա ըաս-
ցես դու նը մա :

Փոքը ինչ խո նարհ ա ըա ըեր ըզ նա
քան ըզ հը ըեշ տակս քո . վա ոօք եւ
պատ ուօք պը սա կե ցեր ըզ նա . եւ կա
ցու ցեր ըզ նա ՞ի վե ըայ ա մե նայն ձե-

ռա կեր տաց քոյ :

Օ ամենայն ինչ հը նա զանդ արա ըեր
՚ի ներ քոյ ո տից նո ըա . ըզ խայն եւ
զար ջառ եւ զա մե նայն ինչ :

Եւս եւ զէ ըէ վայ ըի . ըզ թըռ չունս
երկ նից . ըզ ձը կունս ծո վու որբ շըր .
շին ընդ շա փու ծո վու :

Տէր տէր մեր , զի ըս քան չե լի և ա
նուն քոյ յա մե նայն երկ ըի :

ԱՐԴ ՄՐԱՍ ԴՎԵՇ (Ժ. Ի.)

10.

Գո՞ հա ցայց ըզ քէն տէր ըո ը րով
սըր տիւ ի մով . պատ մե ցից զա մե նայն
ըս քան չե լիս քո :

Ու ըախ ե ղէց՝ եւ ցըն ծա ցայց ՚ի
քեզ . սաղ մոս ա սա ցից ան ուան տեա
ռըն բարձ ըէ լոյ :

՚ի դառ նու յետս թըլ նա մեաց ի մոց՝
տը կա ըատ ցին եւ կո ըի ցէն յէ ըէ
սաց քոյ :

Եօս ըեր ըզ դատաս առանսիմ եւ զե-
րս ևունս . նըս տար յա թոռ դա տա առ
ար դա ըու թեան :

(10213) Աս տե ցեր ՚ի հե թա նոս եւ կո-
րեաւ ամ բա ըիշտն . զան ուանս նո ցա-
ջոն զե ցեր յա ւի տեանս յա ւի տե նից .
եւ թը նա մոյն զէն՝ պա կա սեաց
մինչ իս պառ :

Իզ քա ղաքս աւե ըե ցեր եւ կո ըեաւ
մի շա տակ նո ցա ա զա ղա կաւ :

Իստ ուած կայ եւ մը նոյ յա ւի տեան .
պատ բաստ ա ըար զա թոռ իւր ՚ի դա-
տաս տա նի :

Տնըն դա տե զաշ խարհս ար դա ըու-
թեամբ . եւ ըզ ժո զուրդս իւր ուղ-
զու թեամբ :

Ի, զեւ տեր ա պա ւէն տը նան կի . օք-
նոտ կան ՚ի նե զու թեան ՚ի դէալ ժո մն-
հաս կի :

Հու ասս ցին ՚ի քեզ ա մե նե քեան
ոյք գի տեն զա նուն քո . զի ոչ թող ցեա-
զայ նո աիկ որք խընդ ըեն ըզ քեզ տեր :

Այս մու ա աս ցեք անցառն որ ըզ նա

կեալն է ՚ի սի օն . պատ մե ցեք ՚ի հեթա-
նոս ըզ գործս նորա :

՚ի խընդ ըեւ զա ըիւն նոզա՝ յի շեաց .
եւ ոչ մո ռա ցաւ տէր զա զա ղակս որ-
նան կաց :

Ո զոր մե'ա ինձ տէր՝ եւ տես ըզ իս
նոր հու թիւն իմ ՚ի թլշ նա մեաց ի մոց . ո
բարձր ա ըա ըեր զիս ՚ի դը ըանց մա հու :

Որ պէս պատ մե ցից զա մե նայն օրհ նու-
թիւնը քո ՚ի դը ըունս դը տէր սի ով
նի . եւ ցըն ծա ցայց ՚ի գը կու թեան
քում :

Ռնկ լան հեթա նոսք յա պա կա նու-
թեան իւ ըեանց զոր ա ըա ըին . եւ ո ըո-
գայթ զոր թա գու ցին , առ ցէ զոտս նո ցա .

Ճ'ա նա չի տէր յառ նեւ ըզ զա տաս-
տա նըս իւր . եւ ՚ի զոր ծըս ձե ռաց իւ-
թեանց կա պէս ցին մե ղա որք :

Դարձ ցին մե ղա որք անդ ըէն ՚ի դը-
ժո խըս . եւ ա մե նայն հեթա նոսք որք
մո ռա ցան զաստ ուած :

Օի ՚չ իս պառ մո ռա նայ տէր զազ-
քս տըն . համ բե ըու թիւն ար նան կաց

կո ըի ցէ իս պառ .

Եցի տէր՝ եւ մի՛ զօքաս ցի մարդ . պատես ցին հե թա նոսք առա ջի քոյ :

Այս ցո՛ տէր եւ օրէ նըս գիր ՚ի վե բայ նո ցա . եւ ծա նի ցեն հե թա նոսք թէ մար դիկ են :

Ի՞ն դէր տէր կա ցեր ՚ի հե ռաս ռաս նէ . ան առա ա բա ընէր ՚ի դէպ նե զու թեան ժա մա նա կի :

Համ բար ռաս ռա նիլ ամ բա ըլլ տին՝
այ ըի առ քա տըն . այ գել ցին ՚ի խոր հուր դը եւ ընանց զոր եւ խոր հե ցան .
Օի զո մի մե զա առ ըլն ՚ի ցան կո թիւն ան ձին իւ բոյ . որ զըր կէն եւ նո զո վի :

Խոկ ըն դէր բար կա ցոյ , մե զա առ ըլլ
դաստ ուած . բատ բա զում բար կո . թէան
իւ բում թէ ոչ խընդ ըի :

Ու է աստ ուած առ ու ջի ա ճայ նո ցա
բա սիկը են մա նա պարհ նո բա զա մի նայն ժամ :

Բար ձեազ են ի բա սունք յի ըն սաց
նո բա . եւ չ վե բայ ա մե նայն թըլ են

Աւաց իւ ըոց տի ըես ցէ :

Անաց 'ի սըր տի իւ ըում : Թէ ոչ սա-
սանե ցայց յազ գէ յազգ առանց չարի,
Անի ծիւք եւ դառ նու թեամբ եւ
նեն զու թեամբ լի է բե բան նու բա . Եւ
'ի ներքոյ լեզ ուի նու բա ցաւք եւ վաս-
տա կըք :

Աըս տի գարանեալ ընդ մե ծա մե ծըս
'ի գաղտ նիս՝ ըս ոլս նանել զան բի ծըն,
Աչք նու բա 'ի տը նան կըս հա յին . դա-
բանի 'ի գաղտ նիս որ պէս ու ոիւծ 'ի
մոր առջ իւ ըում :

Դա բա նի յա վըշտա կել զաղ քա-
տըն . յա վըշտա կել զաղ քա տըն եւ
ձը գել ըզ նա :

Յո ըո գայթ իւր խո նար հե ցուս ցէ
ըզ նա . խո նար հես ցի եւ անկ ցի 'ի տի-
րել իւ ըում 'ի վե բայ որ նան կաց :

Ոի ա սաց 'ի սըր տի իւ ըում թէ մո-
ւա ցաւ աստ ուած . դար ձոյց զե բե սըս
իւր զի մի տես ցէ իս պառ :

Արի տէր աստ ուած իմ : բար ձըր ե-
ղի ցի ձե որն քո . եւ մի մո ուա նար ըլ-
ու նան կըս :

Խակ լու դեր բար կա ցոյց ամ բա ըիշ-
տըն զաստ ուած . զի՞ և սաց ՚ի սըթ ոի իւ-
րում թէ ոչ քըն նի :

Տէ սա նես դու ըզ նա ՚ի ցա ըլս եւ
՚ի սըրտ մը տու թիւ նըա հայիս . ՚ի քեզ
թո ղեալ է աղքա տըն . եւ որ բոյն դու-
ես օդ նա կան :

Հայոր սա կետ ցի բա զուկ մե զաւ ո ըի-
եւ չա ըի . խընդ ըեւ ցին մեղք նո րա եւ
նա մի՛ պըտ ցի :

Տէր թա գա ուր յա ւի տեսա նըւ յա-
սի տե նից . կո ըի ցն հե թա նոսք յերկ-
րէ նո րա :

Ի զ ցան կու թիւն ուր նան կաց լը սա-
տէր . եւ ՚ի պատ բատ տու թիւն սըթ աօից
նո ցա հա յե ցու ա կըն քո :

Դատտ ա նել որ բոյն եւ ուր նան կի ,
զի մի՛ եւս յա ւել ցի մարդ ՚ի մե ծա-
բա նել իւ բում ՚ի վե բոյ ե ըե սաց
երկ ըի :

ԱՎՈՋՈՒՄ ԴՐԱՆԻ ԹԱՐՅԱԿ

Ի տեր յու սա ցայ . ո՞ր պէս ա աի ցեք
ցան ձըն իմ . վիո վիո խեաց ՚ի լե ըի նըս որ
պէս ճընճ զուկ :

Օի ա հա մե զա սորբ լա ըե ցին զա-
շե զու նըս իւ ըեանց . պատ րաստ ա ըա-
րին ըզ նե տըս ՚ի կա պար ճըս . ճը գել
ընդ խա ւար այ նո ցիկ ոյք ու զիոլ են
որը տիւք :

Օի զոր դու շի նե ցեր . նո քա ա ւե-
րե ցին . իսկ ար դա ըըն զի՞ ա ըար .
Տէր ՚ի տա ճար սուրբ իւ ըում . տէր
յեր կի նըս յա թոռ իւ ըում ,

Լուք նո ըա ՚ի որ նան կըս հա լին . եւ
ար սե ւա նունք նո ըա . քըն նեն զոր-
դիս մարդ կան :

Տէր քըն նէ զար դարն եւ զամ ըա-
րիշան . որ սի ըէ ըզ մեզա , ա տէ զանձն
իւր :

Տեղաս ցի՞ վերայ մեղաց ։
բուգայթ . հուրեւ ծը ծումբ . այս մըր-
րիկ՝ բա ժին բա ժա կի նո ցա :

Այս զարէ տէր եւ զար դա ըստ թիւն
մի ըէ . եւ զուղ շու թիւն տես աս նեն
երեսք նո լա :

ՈՎՈՎՈՈ Դ ԱՅՆԻՒ:

ԺԼ.

Եւ ըե յո զիս տէր՝ զի՞ նը աս զեաց
տուրք . նը աս զե ցան ձը մար տու թիւնք
յորդ ւոց ՚ի մարդ կա նէ :

՚ի նա նիր խօ սե ցաւ այր ընդ ըն կէ-
ռի իւ ըում . շըր թամբք նեն գա աս ըօք
որը տէ ՚ի սիրտ խօ սե ցաւ :

Այս տա կէ տէր զա մե նայն շըր թուն-
նեն գա սորս . եւ ըզ ը զուս մե ծաքա-
նըս :

Ոյք ա սա ցին ըզ ը զուս մեր մեծս ա-
րաս ցուք . շըր թունք մեր առ մեզ են .
եւ արդ մեր ով է տէր :

Ուստի առա ուս պա նաց առ քա տի եւ
հե ծու թեան ուր նան կի այժմ բա-
րեայց ա սէ տէր . ե զից ըզ վրբ կու թիւն
իմ եւ հա մար ձա կե ցայց ՚ի նո ուս :

Քանիք տեսառն են քանիք առւրբ . որ պէս
զար ծաթ ընտ ըեալ եւ վոր ձեազ յերկ-
րէ . ուր ըեալ եւ պար զեալ եօ թըն պա-
տիկ ՚ի հո զոյ :

Դու տէր պա հե ցեր ըզ մեզ եւ ապ-
րէ ցու ցեր ըզ մեզ յաշ գէ յայս մա-
նէ մին չեւ յա տի տեսան :

Ըսւր ջա նա կի ամ բա ըիշտք չըր ջին
ըստ քարճ ըու թեան քում . մեծա ա քա-
ցես քու զոր դիս մարդ կան :

ԱՐԱ ՄՊԱՍԻ ԵՎ ԽԵՂԻ

ԺԻՆ

Արին չեւ յերբ տէր մո ուանսա զիս իս-
պառ . մին չեւ յերբ զար ձու ցա նեւազե-
րեսք լի նեն :

Արին չեւ յերբ ու նեմ ըզ խոր հուր-
ցու յանձն իմ . եւ ցաւք պըր տի մոյ զա-

Հուրա :

ՈՒԽ չեւ ցելիք բարձ ըա նայ թշշ նա-
մին ի վե ըայ իմ. նայ եա եւ լուր ինձ տէր
աստ ուած իմ:

Լոյս տուր տէր ա չաց ի մաց՝ զի՞ մի եր-
բէք նըն չե ցից ՚ի մահ:

Ո՞ի՛ ա սաս ցէ թշշ նա մին՝ թէ յաղ-
թէ ցի՞ նը մա. կամ նե զիչք իմ ցըն ծաս-
ցեն թէ ես սա սա նե ցայց:

Ես յո զոր մու թիւնս քո տէր յու սա-
ցայ ցըն ծա ցաւ սիրտ իմ ՚ի փըր կու թեան
քում. օրհ նե ցից ըզ տէր ըզ ըա ըե-
րարդ իմ:

ՍԵՐՄՈՍ ԴՎԵՅԻ ԹԻՒ:

ԺՂՅ

Ես սաց ան ըզ գան ՚ի սըր տի իւ ըում
թէ ոչ գոյ աստ ուած:

Ես պա կա նե ցան եւ պըղ ծե ցան յա-
նօ ըէ նու թեան իւ ըեանց. եւ ոչ ոք է
որ տո նէ ըզ քաղց ըու թիւն:

Տէր յերկ նից նա յէ ցաւ յա մե նայն
որ զիս մարդ կան . տես սա նել թէ ի ցէ
ոք ի մաս տուն որ խընդ ըն ցէ զաստ ուած :

Ա մե նե քեան խո տո ըն ցան ՚ի մի ա սին
եւ ան պի տա նա ցան :

Ոչ ոք է որ առ նէ ըզ քաղց ըու թիւն .
եւ չէ ոք մին չեւ ՚ի մի :

Որ պէս ոչ ծա նի ցեն ա մե նե քեան
ոյք գոր ծեն զա նօ ըէ նու թիւն :

Ոյք ու տէ ին ըզ ժո զո վուրդ իմ
որ պէս կէ ըա կուր հա ցէ , եւ առ տէր
ոչ կար դա ցին :

Վնդ եր կի ցեն զեր կիւղ ուր ոչ ի ցէ
եր կիւղ . զի տէր է յազգս ար դա ըոց :

Ծզ խոր հուրդ աղ քա տին յա մօթ ա~
րա լին . զի տէր է յոյս նո ըա :

Ո տա ցէ ՚ի սի օ նէ ըզ վըր կու թիւն
իս ըայ է լի . ՚ի դար ձու ցա նել տեառն
ըզ գե ըու թիւն ժո զո վըր դեան իւ~
րոյ . ցըն ծաս ցէ յա կօբ եւ ու ըախ ե~
ղի ցի իս ըայ էլ :

ԱՅԻ ՄՈԱՄ Դ ԲԵՒԹԻ :

ԺԴ:

ՏԵՐ Ո՛Լ կաց ցէ՞ի խո լանի քում
կամ ո՛Վ բընակես ցի՞ի լեառն սուրբ քու,
Ուր գը նայ ան բիծ՝ գոր ծէ զար դա-
րու թիւն, եւ խօ սի ըզ ճըշ մար տու-
թիւն ՚ի սըր տի իւ ըում :

Ու ո՛չ նեն գա ւո ըեաց լեզ ուաւ իւ-
ըով. եւ չար ըն կե ըի իւ ըում ո՛չ արագ:
‘Ա, իսա տինս ՚ի մեր ձա ւո ըաց՝ նա ո՛չ
առ նու. ար հա մար հեալ է ա ռա ջի նո-
րա չա րա գործն :

Օ ԵՐ կիւ ղածս տեառն վա ռա ւոր
առ նէ որ երդ նու ընդ ըն կե ըի իւ ըում
եւ ո՛չ սը տէ :

Օ ար ծաթ իւր ՚ի վար ձու ո՛չ տայ. եւ
կա շառս ՚ի վե ըայ ի ըաւանց ո՛չ առ նու.
որ զայս ա րաս ցէ, նա մի՛ սս սա հես ցի-
յա ւի տեան :

ԱՐԴՅՈՎԻ ԳՐԱՅԻՆ ԺԵՂՈՎԻ :

ԺԵՂՈՎԻ

Պահ հետ զիս ասու ուած իմ, զի ես ՚ի
քեզ յու սա ցայ ։ ա սա ցի տեսան՝ տէր
իմ ես դու եւ բարիք իմ ինձ ՚ի քեն են:

Ալը բոց քոց որք են յերկ ըի քում ։ ըս-
քան չե լի ա ըա ըեր զա մե նայն կամս իմ
՚ի նո սա :

Հա ճաս խես ցին հի ւան դու թիւնք նո-
ցա ։ յետ այ սո րիկ ապա վաղ վա դես ցին :

Ո՞չ ժո զո վե ցայց ՚ի ժո զովս նո ցա ա-
րեանց ։ եւ ո՞չ յի շե ցից զան ուանս նո ցա
՚ի շըր թունս իմ :

Տէր բա ժին ժառան դու թեան ի մոյ
եւ բա ժա կի ի մոյ ։ դու ես որ այս ըէն
դար ձու ցա նես ըզ ժառան դու թիւն
իմ յիս :

Ա ի ճակեք ե լին ինձ ընդ ըն տիրս, եւ
ժառան դու թիւն իմ հա ճոյ ե զեւ ինձ :

Օրհ նե ցից ըզ տէր որ ի մաս տուն ա-
րար զիս մինչ ՚ի գի շե ըի եւս իւր բա-

տե շին զիս ե ըի կա մունք իմ :

Յա ռա ջա գոյն տե սա նէ ի ըզ տէր
ա ռա ջի իմ յա մե նայն ժամ . զի է ընդ
աջ մե իմ մէ զի մի' սա սա նե ցայց :

Ա ամս այ սո ըիկ ու ըախ ե ղեւ սիրտ
իմ . եւ ցըն ծա ցաւ լե զու իմ . եւսեւ
մար մին իմ ըը նա կես ցի յու սով :

Օ ի ոչ թող ցես զան ձըն իմ 'ի գը
ժոխս եւ ոչ սա ցես սըր ըոյ քում տե
սա նել զա պա կա նու թիւն :

Յու ցեր ինձ ըդ ճա նա պարհս քո կե
նաց . լո ցու ցեր զիս ու ըա խու թեամբ
ե ըե սաց քոց 'ի քաղց ըու թե նէ վա
յել չու թեան ա ջոյ քո մինչ իս պառ :

ԱՐԴՄԱՎ ԴԱՎԻՇԻ :

Ժ.Օ.

Լ ուր տէր ար դա ըու թեան 'եւ նա
յեա 'ի խըն դըր ուածս իմ . ուն կըն դիր
ա զօ թից ի մոց 'զի ոչ շըր թամբք նեն
դա ու լոք :

ՅԵ ԸԵ սացքոց ի լաւունիք ինձ եւ ցեն. եւ աչքիմ տես ցեն զուղ զութիւն:

Փոր ձե ցեր ըզ սիրտ իմ, եւ քըն նեցեր ՚ի գի շերի. փոր ձե ցեր զիս՝ եւ ոչ գը տաւ յիս ա նի լաւութիւն:

Ո՞՞ի խօ սես ցի բե լան իմ ըզ գործս որդւոց մարդկան. վասն բանից շըր թանց քոց ես պահ հե ցեց ըղ ճանա պարհս խիստս:

Հաս տա տե՛ա ըզ շա վիղս իմ ՚ի ճանա պար հե քում, զի մի' զայ թակ ղեսցին գը նացք իմ:

Լու առ քեզ տէր կար դա ցի՝ զի ըւ ւար ինձ աստ ուած. խո նար հե ցո՛ առ իո զուն կըն. քո եւ լուր բանից ի մոց:

Ըս քան չե լի ա լա ըեր զո զոր մութիւնս քո. ո՛ փըս կես զայ նո սիկ ոյք յու սա ցեալ են ՚ի քեզ. յայն ցանէ՝ որք հա կա ռակ կան ա ջոյ քոյ:

Պա հե՛ա զիս որ պէս բիբ ա կան ընդ հո վա նեաւ թե ւոց քոց. ծած կես ցես զիս յե ըե սաց ամ բա լըշ տաց ոյք տա ռա պէ ցու ցին զիս:

Խելշ նա միք զանձն իմ պա շա ըե ցին.

եւ ՚ի ճար պլո իւ ըեանց ար գե լին . եւ
բե ըանք նո ցա խօ սե ցան զամ բար տա
ւա նու թիւն :

Ո՞եր ժե ցին զիս՝ եւ այժմ դար ձեալ
պա տե ցան զին նեւ . ուշ ե դին խո նար
հե ցու ցա նել զիս յեր կիլ :

Հա մա րե ցան ինձ որ պէս առիւծ զի
պատ ըաս տի յորս . եւ որ պէս կո ըփւն
առիւ ծու զին ըրս տի դա ըա նեալ :

Վարի տէր ժա մա նե՛ա նո ցա եւ խա փա
նեա ըզ նո սա . փըր կե՛ա զանձն իմ յամ
բա ըլլ սաց . ՚ի ոը ըոյ եւ ՚ի ձե սաց
թըշ նամ սոյն :

Տէր՝ կո ըո ըզ նո սա յերկ րէ . բա ժա
նե՛ա եւ խա փա նեա ըզ նո սա ՚ի կեանս
իւ ըեանց :

Պաղտ նեօք քովք ը ցան ո լո վայնք
նո ցա . յա գե ցան կե ըակ ըովք՝ եւ թո
զին ըզ մը նաց ուածս ոը զա յոց իւ
ըեանց :

Լա ար դա ըու թեամբ ե ըե ւե ցայց
ե ըե սաց քոց . եւ յա գե ցայց յե ըե
ւիլ փա սաց քոց :

ԱՎԱՐԱՍ ԳՎԵՏԹԻ :

ԺԼ :

ԱԵ ըԵ ցԵց ԸՂ ՔԵզ տԵր զօ լու Թիւն
իմ. տԵր հաս տա տիչ իմ ա պա ւԵն իմ՝
եւ փըր կիչ իմ :

Լուս ուած օդ նա կան իմ, եւ ես յու-
սամ՝ ՚ի նա. ա պա ւԵն իմ. եղ ջեւը վըր-
կու թեան ի մոյ՝ ըն դու նօղ իմ է :

(ՕՌՀ նԵ լով կար դա ցԵց առ տԵր. եւ
՚ի թըշ նա մեաց ի մոց ապ ըԵ ցայց :

Շուրջ ե ղԵն զի նԵւ եր կունք մա-
հու. եւ ուղինք ա նօ րԵ նու թեան խը-
ռո վԵ ցին զիս :

Ա իշտք դը ժո խոց պա շա ըԵ ցին զիս.
եւ ժա մա նԵ ցին ինձ ո րո գայթք մա հու :

՚ի նԵ ղու թեան ի մում ես առ տԵր
կար դա ցի. եւ առ աստ ուած իմ ա լա-
լա կԵ ցի :

Լ ու աւ ինձ ՚ի տա ճա րԵ սըր ըոյ իւր-
յԵ ձայ նի ա զօ թից ի մոց. եւ աղա ղակ
իմ ա ռա ջԵ նո րա՝ մըտ ցԵ յա կան ջըս

նո ըա :

Կու ոռ վե ցաւ եւ դո ղաց եր կիր . եւ
հի մունք լե ըանց սա սա նե ցան եւ խը
ոռ վե ցան . զի ըար կա ցաւ ՚ի վերայ նո
ցա սստ ուած :

Եւ ծուխ ՚ի ըար կու թե նե նո ըա .
եւ հուր յե ըե սաց նո ըա ըոր ըո քե
ցաւ . եւ փայ լա տա կունք հա տան ՚ի
նը մա նե :

Կո նար հե ցոյց վեր կինս եւ եջ . եւ
մէգ ՚ի ներ քոյ ո տից նո ըա :

Եւ ՚եւ ըով բես եւ թը ռեաւ . սը
լա ցաւ նա ՚ի թեւս հող մոց :

Եւ ըզ իսա ւար ՚ի ծած կոյթ իւր . եւ
շուրջ ըզ նո վաւ են յարկք իւր . եւ խաւ
ւա ըայ ին ջուրք մին չեւ յամպս օ դոց :

՚ի փայ լա տա կել նո ըա ա ուա զի նո
ցա , ամալք ան ցու ցին ըզ կար կուտ եւ
ըզ կայ ծա կունս հուր :

Ո ըո տաց տէր յերկ նից եւ ըարձ
ըեան ետ ըզ ձայն իւր ՚ի կար կուտ եւ
՚ի կայ ծա կունս հուր :

Վ ռա քեաց ըզ նետս իւր եւ ցըր .

ռւեաց ըզ նո սա . յա ձա խեաց ըզ փայ-
շա տա կունս իւր , եւ խր ոռ վե ցոյց
ըզ նո սա :

Երեւե ցան աղ բերք ջուրց , եւ
յայտ նե ցան հի մունք աշ խար հի :

'Ի սաս տէ քում մէ տէր , եւ 'ի շըն-
չել հոգ ոյ բար կու թեան քո :

Առաքեաց 'ի բար ճանց եւ ըն կա լաւ-
զիս . ըն կա լաւ զիս 'ի ջուրց բազ մաց .

Փըր կես ցէ զիս տէր 'ի թըլ նա մեաց
ի մոց հը զօ բաց . եւ յա տե լեաց ի մոց
զի հը զօրք ե զեն քան զիս :

Յա մանե ցին ինձ աւուրք չար չա բա-
նաց ի մոց , ե զեւ տէր հը զօ ըիչ իմ եւ
Ե հան զիս յան դորր . փըր կես ցէ զիս
տէր ' զի կա մե ցաւ զիս :

Հա տուս ցէ ինձ տէր ըստ ար դա բու-
թեան ի մում ըստ ամ բը ծու թեան ի-
մում հա տուս ցէ ինձ :

Ես պա հե ցից ըզ ձա նա պար հը
տեառն . եւ ոչ ամ բա բըլ տե ցայց յաս-
տու ծոյ իմ մէ :

Ա մէ նայն ի բա սունք նո բա առա ջի

իմ են. եւ զար դա ըստ թիւն իւր ոչ ՚ի
բա ցեայ ա ըար յի նէն :

Ե, զէց եւ ես ան բիծ ընդ նը մա . եւ
ըդ դու շա ցայց յա նօ ըէ նու թե նէ
իմ մէ :

Հա տուս ցէ ինձ տէր ըստ ար դա րու .
թեան ի մում . ըստ որը բու թեան ձե
ռաց ի մոց ա ռա ջի ա չաց ի մոց :

Ինդ որը բոյն սուրբ ե զի ցիս . ընդ
առն ան բը ծի՝ ան բիծ ե զի ցիս . ընդ
ընտ ըեալսն ընտ ըեալ ե զի ցիս եւ ըդ
թիւր ոըն կոր ծա նես ցես :

Դու ըդ ժո զուրդս խո նարհս կե
ցու ցա նես . եւ զահս ամ բար տա ւա
նից դու խո նար հե ցու ցա նես :

Դու ըու սա ւոր առ նես ըդ ճը ըագ իմ
տէր աստ ուած իմ , լոյս ա ըս ինձ ՚ի
խա ւա ըի :

Վեւ փըր կե ցայց ՚ի փոր ձու թե նէ,
աս տու ծով ի մով ան ցից ընդ պա ըիս պըս :

Լոյտ ուած իմ ան բիծ են ճանա պարհք
քո . եւ բանք տեառն ընտ ըեալ են . եւ ա
պա ւէն ա մէ նե ցուն որք յու տան ՚ի նա ,

Ա ամ զի ովկ է աստ ուած բաց ՚ի տեառ
նէ . կամ ովկ է աստ ուած՝ բաց յաս տու-
ծոյ մեր մէ :

Եստ ուած որ ըզ գե ցու ցեր ինձ զօ-
րու թիւն . եւ ե դեր յան ըլ ծու թեան
ըզ ճա նա պարհս իմ :

Հաս տա տե ցեր զոտս իմ որ պէս զեղ-
չեր ուի . եւ ՚ի վե ըայ բար ճանց կա ցու-
ցեր զիս :

Ու ոռ ցեր ըզ ճեռս իմ ՚ի պա տե-
րազմ . եւ արա րեր ըզ ըս զուկ իմ որ-
պէս զա ղեղն հաստ . եւ ե տուր ինձ ըզ-
պաշտ պա նու թիւն փըր կու թեան քո :

Ի՞շ քո ըն կա լաւ զիս . եւ խը բատ քո
կանգ նեաց զիս իս պառ . եւ խը բատ քո
ու սուս ցէ զիս :

Ծնդ ար ճա կե ցեր ըզ գը նացս իմ ՚ի
ըս տո ըէ իմ մէ . եւ ոչ տը կա ըս ցան
շա վիզք իմ :

Հա լա ծե ցից ըզ թը նա միս իմ եւ
հա սից նո ցա . եւ ոչ դար ճայց ՚ի նո ցա-
նէ մին չեւ ըս պա ու ցից ըզ նո սա .
Կե զե ցից ըզ նո սա , եւ այլ մի՛ կա-

ըաս ցեն կեալ . եւ անկ ցին ՚ի ներքոյ ու
տից է մոց :

Ուշ գեցու ցեր ինձ ըշ զօրու թիւն
՚ի պատե ըազ մի . ըշ յարու ցեալ որն ՚ի
վե ըայ իմ , ՚ի ներքոյ իմ ա ըա ըեր :

Ծշ թղշ նամիսն իմ հալա ծա կանս ա
ըա ըեր . եւ զատե լիսն իմ սա տա կե ցեր :

Վա զա կե ցին եւ ոչ ոք էր , որ փըր
կեր ըղ նո սա . կար դա ցին առ տէր եւ
ոչ լու աւ նո ցա :

Վան ըե ցից ըշ նո սա որ պէս վո շե
ա ու շե հող մոյ . եւ որ պէս կաւ գը
ռե հաց կո խե ցից ըղ նո սա :

Փըր կես ցէ զիս տէր ՚ի հա կա ու
կու թե նէ ժո զո վըր դոց . եւ կա ցուու
ցէ զիս զը լուխ հե թա նո սաց :

Ժո զո վուրդ զոր ոչ գի տէ ի՝ ծա ուայ
եաց ինձ . եւ ՚ի լուր ա կան ջաց լու աւ ինձ .

Ու դիք օ տա ըաց որ տե ցին ինձ . որ դիք
օ տա ըաց մա շե ցան եւ կա զա ցան ՚ի
շաւ դաց իւ ըեանց :

Կեն դա նի է տէր եւ օրհ նեալ տառ
ուած . եւ բար ձըր ե զի ցի աստ ուած :

Քըր կու թեան ի մոյ :

Աստ ուստի է որ խընդ ըէ ըզ վը ըէֆ
իմ եւ հընա զանդ առ նէ ըզ ժա լո-
վուր գըս ընդ ի նեւ :

Փըր կիչ իմ ՚ի թըլնա մեաց ի մոյ
բար կա ցո զաց . յայն ցա նէ որիք յա ըու-
ցեալ են ՚ի վե րայ իմ ; բար ձըր ա ըա-
րեր զիս . եւ յառ նէ ա ն՛ ըա ւէ փըր-
կէ ցեր զիս :

Ա ա սըն այ առ ըիկ խառ առ վան ե զեց
քեզ ՚ի հե թանո սըս . եւ ան տան քում
սաղ մոս ա աս ցից :

Ո՞եծ ա ըա ըել ըզ փըր կու թիւն
թա զա ւո ըի նո ըա . առ նել ո զոր մու-
թիւն ընդ օծե ըյ նո ըա՝ ընդ դաւ թի
եւ ընդ զա ւա իի նո ըա յազ գէ մին-
չեւ յազգ :

Ըրհնութիւն Առվեհիսի , և որդւոցն Խրայէլի

(Օրհ նես ցուք ըզ տէր՝ զի փա ոօք է
խա ոա ւո ըեալ :

Էզ հե ծեալս եւ զէ ըի վա ըըս ըն-

կեց ՚ի ծով. օգ նա կան ըն դու նե լի
իմ տէր՝ եւ եղեւ ինձ ՚ի վըր կու թիւն.

Այ է իմ տատ ուած՝ եւ փառա ու որ
առ նեմ ըզ սա. աստ ուած հօր իմոյ եւ
բար ձըր ա ըա ըից ըզ սա.

Տէր խոր տա կէ ըզ պա տե ըազ մու
նըս. եւ տէր է ա նուն նո ըա.

Օ ըն տի ըըս ա ըանց՝ եւ զըն տի ըըս
ըս պա ուա զի նաց. ըզ կա ոըս եւ զե ըի
վա ըըս՝ եւ զա մե նայն զօ ըու թիւ նըս
փա ըա ու նի ըն կէց ՚ի ծով:

Դու ծած կեաց ըզ նո սա. ընկ լան
յան դուն դըս խո ըոց եւ ըեւ ըզ վէ մըս:

Լ. Հ քո տէր փա ու ըեալ է զօ
ըու թեամբ իւ ըով. եւ աջ քո տէր խոր
տա կեաց ըզ թըշ նա միս քո:

Լ. Ե ծու թեամբ փա ուաց քոց՝ ման
ըե ցեր ըզ հա կա ու կոր դըս քո. ա
ռա քե ցեր ըզ բար կու թիւն սըստ մը
տու թեան քո՝ եւ ե կեր ըզ նո սա որ
պէս զե զէզն:

Հոդ ւով զօ ըու թեան սըստ մը տու
թեան քո՝ պա տա ու ցան ջուրք. դի զան

կա ցին որ պես պա ըիսալքա ըեայ ջուլք
ծո վուն . եւ պա դե ցան զի զան ա լիք
ջուր ցըն ՚ի մէջ ծո վուն :

Վ աաց թշշ նա մին ա սէ հա լա ծե ցից
հա սից հա ըից . բա ժա նէ ցից զա ւարն՝
եւ լը ցու ցից ՚ի նո ցա նէ զանձն իմ :

՚ի սուր իմ ար կից ըզ նո սա , տի ըես
յէ եւ բարձ բառ ցի ՚ի վե ըայ նո ցա աջ
իմ :

Վ աաքե ցեր ըզ հող մըն քո՝ եւ
ծած կեաց ըզ նո սա ծով . ըն կող մե
ցան եւ ի ջն որ պես կա պար ՚ի ջուրա
սաս տիկս :

Ո նը ման է քեզ յաստ ուածս տէր .
կամ ո նը մանի ցի քեզ վա ոա ւո ըեալդ
՚ի սուր բըս :

Յ օ քան չե լի փառա ւո ըեալ՝ որ առ
նես ըզ նը շանս եւ զար ուեստս . ձը գե
ցեր ըզ ձեռն քո՝ եւ ե կուլ ըզ նո սա
եր կիր :

Վ ոաջ նոր դե ցեր ար դա րու թեամբ
ժո զը վեր դեան քո . այսմ զոր եւ վըր-
կե ցեր :

Աւ իսի թա ըե ցեր ըզ նո սա զօ ըու.
թեամբ քով ՚ի ըա նա կետղ ոըր ըու.
թեան քո . լուան ազգք եւ բար կա ցան .
եւ եր կունք կա լան ըզ բը նա կիչս վը-
զը տաց ւոց :

Հայն ժամ փու թա ցան դա տա ւորք
ե դով մայ . եւ իշ խանք մո վա բաց-
ւոց :

Կա լաւ ըզ նո սա դո դու մըն . հալե-
ցան ա մե նայն բը նա կիչք քա նա նաց-
ւոց :

Լնկ ցի ՚ի վէ ըայ նո ցա ահ եւ դո-
ղումն . եւ ՚ի զօ ըու թե նէ բաղ կի քո
քա ըաս ցին :

Ո՞ին չեւ անց ցէ ժո զո վուրդ քո տէր,
մին չեւ անց ցէ ժո զո վուրդ քո այս ,
զոր ըս տա ցար :

Տա ըեալ տըն կես ցես ըզ նո սա ՚ի լե-
րին ժա ոան դու թեան քո ՚ի պատ ըաս-
տու թիւն բը նա կու թեան ժա ոան-
դու թեան քո :

Օոր ըս տա ցար ՚ի ըս կըզ ըա նէ տէր .
ըս տա ցար սըը ըու թեամբ՝ զոր պատ-

ըաս տե ցին ձեռք քո, եւ տէր թա գա-
ւոր յա ւի տեանս յա ւի տե նից եւ եւս:

Օի Ե մուտ վա ըա ևն կա ոօք եւ
ե ըի վա ըօք . եւ ըն տիր ըս պա ոա զի նօք
'ի մէջ ծո վուն :

Խւ է ած 'ի վե ըայնո ցա տէր ըզ ջու-
րլս ծո վուն . եւ որ դիքն իս ըայ է լի
դը նա ցին ընդ ցա մաք 'ի մէջ ծո վուն :

Վրիստոս է իմ ած և փառաւոր առնեմ զսա . ած հօր իմոյ և բարձր արարից զսա :

Վարդասէր տէր՝ վասն սըբուհւոյ անարատի մօր քոյ և կուսի . և վասն սուրբ խաչիդ պատուականի՝ ընկալ զաղաշանս մեր և կեցն զմեղ :

Քարող Երանեալ և Կրրւ կանոնացն :

Վասն ՚ի վերուստ խաղաղութեան և վրկութեան անձանց մերոց զտէր աղաւեսցուք :

Վասն լսելի լինելոյ տեառն ոյ ձայնի աղաւանաց մերոց զտէր աղաւեսցուք :

Վասն քաւիչ և ներող լինելոյ ոյ ՚ի վերայ մեղաց մերոց զտէր աղաւեսցուք :

Վասն թողլոյ մեղ զամ յանցանս մեր զկամայ և զակամայ զտէր աղաւեսցուք :

Վասն զի մի՛ ընդ խոտանս գտանիցիմք յաւուրն պատասխանատութեան զտէր աղաւեսցուք :

Վասն հոգւոցն հանգուցելոց որք Ճշւ

մարիտ և ուղիղ հաւատով՝ քրիստոս
ննջեցին զտէր աղաչեսցուք :

Եւ ևս միաբան վասն ճշմարիտ և սուրբ
հաւատոյս մերոյ՝ զտէր աղաչեսցուք :

Օ անձինս մեր և զմիմեանս տեառն այ
ամենակալին յանձն արասցուք :

Աղօրմեաց մեզ տէր ած մեր՝ ըստ մեծի
ողորմութեան քում ։ ասասցուք ամենե
քեան միաբանութեամբ :

Երդ մանկանցն աղերսախառն՝ երբ արձակին ՚ի գովրա-
տանէ յերեկոյեան ժամուն :

Փառք քեզ ՚Բ՛՛ որ հասու	ցել.
՚ի ժամն պյո զանարժանս	մել:
Ո՛չ ըստ գործոցըն զոր տե	սել.
այլ գլոթութեամբըդ ներե	ցել:
Ըզ խակութիւն մեր կըրթե	ցել.
աշակերտացըն քոց ցու-	ցել:
Վիրելեացն քոց ծանու-	ցել.
նոցին նըման լինիլ ա	սել.
Նըման նոցա ըզ մեզ ու	ս՛.
և իմաստիւք քոյին ը	ցն' :
Ո՞նուկ մնացուք մըտօք ՚ի	լե.
որ քոյն կամացն է հաճե	լե:
Շ նորհիդ զմեզ տուն պատրաս	տե՛ա.
բընակելոյդ արժան ա	ըա:
Յանկարգութեանց զմեզ պա	հե՛ա.
՚ի չար ընկերաց աղա	տե՛ա:
՚ի մարմնական վարուց զա	տե՛ա.
առ հոգեկանըն բորբո	քե՛ա:
Ո արժապետին մեր հոգե	կան.
համբերութիւն և երկար	կեան :

Ὁ ξι ανηρανηταη զմեզ վարժես ցէ .
 և զօդտակարն մեղ ուսուս ցէ .
 ինալոց ձանձրութեան միշտ կրթես ցէ .
 և զթերութիւն մեր լըցուս ցէ :
 Պ Հ հարկաւորսըն հաւա
որք են օգուտ մերոյս հոգ տոյ :
 Պ Ն կերակցացըս միա
տուր մեղ շնորհ ած և բան :
 Օ Հ օրհնեսցուք միաբե
մինչեւ ՚ի կետ յետին կոչ բան :
 ման :

Աղօթք Տէրունական :

Հայր մեր որ յերկինս՝ տուրք եղիցի ա-
 նուն քո : Եղեսցէ՛ արքայութ՝ քո : Եղիցին
 կամք քո ողջ յերկինս, և յերկրի : Օ Հաց
 մեր հանապազորդ տուր մեղ այսօր : Ինո՞ն
 մեղ զսլարտիս մեր, որպէս և մեք թո-
 ղումք մերոց պարտապանաց : Եւ մի՛ տա-
 նիր զմեզ ՚ի փոլճաթիւն : Վայ փրկեա
 զմեզ ՚ի չարէ . զի քոյէ արքայութիւն և
 զօրութ՝ և փառք յախեանս . ամեն :

• f. 10

12

M.D.

